

DEBRECZEN

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

A debreczeni és vidéki függetlenségi párt közlönye.

Megjelen naponként, péntek és vasárnap kivételével.

Hirdetési díj:
 Helyi hirdetés: 5 kr.
 Külföldi hirdetés: 10 kr.
 Hosszabb ideig tartó hirdetés: 15 kr.
 Hirdetési díj minden sorra 50 krajcár.
 Hirdetési díj minden sorra 50 krajcár.
 Hirdetési díj minden sorra 50 krajcár.
 Hirdetési díj minden sorra 50 krajcár.

TÁR
 eházzal szemben.
 Jurányos árak-
 földi kövekből
 viteli
imot.
 és a síre-
 műra is szigorú
 hogy a t. cz. ke-
 becses pártfogá-
 szerencsés le-
 kívánatra ingyen
 Tisztelettel
YIRI K.
 bizományi raktára.
 szemben.
 hasonló készitmé-
 szemben előnyben kell
 lenni ezen labdacso-
 mentések minden ártal-
 nyagtól. A legnagyobb
 nyelve használatnak az
 szerek betűségeinél,
 használat és vértisz-
 egy gyönyörű sem ked-
 és a mellett egészen
 nabb
eket
 otti alkaja miatt négy
 ha udvari tanácsostól
 heger. (8 doboz 120
 nerrar zum heiligen
 gyönyörű nem hordja,
 len kell ügyelni, hogy
 el nem mutatathó, de
 nek határozottan Neu-
 kermi és ezek a bori-
 lá ható aláírással el-
 ke zum heiligen Le-
 gotti Nandorj gyögy-
 es bőröndök,
 e utazási cikkek.
ZIVAR-TÁRCZÁK,
 okések.
gek és kantárok,
kalapok,
és SÉTABOTOZ,
kocsi-bölcsők és
itkák,
 roniz. majolika, chinaezüst
ANDEK TÁRGYAK
 alsztrákban kapható
alyi és Kalenda
 raktárában
NAGY-VÁRAD
 Szt. László-tér.
Lászlónál
 APHATÓK:
 ü nőruha zefirek
 a legfinomabbig.
 és GYAPJU
függönyök
 szép kiállításban.
 Jaeger gyapju
tönyök
 vül tartós és igen formás,
 nyári használatra.

Királyi tábla Debreczenben.

Nyájas olvasóim! Ugy-e bizony van köztetek olyan elég, a ki mikor ezt a címet meglátja, egyet fordít, nem éppen nyájasan, de egészen debreczeni hangon adván a feletti csodálkozásának kifejezést, hogy ugyan hogy lehet és mire való már az, hogy ennyit írunk ugyanazon egy tárgyról s annyiszor egymásután? S talán nem lehetetlen, hogy olyan is akad, a ki meg méltó bámulattal olvasta a tegnapi cikkben, hogy miképen veszem a királyi táblát meg a Csokonai-kört egy kalap alá. Ezt meg már éppen nem lehet megérteni.

Éppen azon törtém a fejem, hogy ezt a szemrehányást elhárítsam s a két dolog közötti összefüggést érthetőbbé tegyem, a mikor töprengésemben egyszerre csak segítségemre jött — egy tehén. Igenis egy elszabadult tehén, mely valószínűleg még korainak tartotta magára nézve, hogy a debreczeni kövérség gyarapításához hozzájáruljon. Ez a tehén, lehet egyébként, hogy ennek a barátságos szolgálatnak a megtagadása által kívánta a maga módja szerint Debreczennek a legnagyobb szolgálatot tenni. A ki sok húst eszik, nagyon jól lakik, a ki nagyon jól lakik, nagyon elégedett, a ki pedig nagyon meg van elégedve, nagyon mehezzen mozog. De bezeg ez a tehén — ki tudja nem az egyiptomi Pentaur lelke vándorolt-e benne? — nagy agitátor lehetett: mert egyszerre mozgásba hozta egész Debreczent.

A mi utcáink, melyeken máskor éppen csak azt látni, a kinek dolga van, mert hiszen mi valamennyien jámbor otthon ülő emberek vagyunk, egyszerre úgy megélenkültek, hogy egy pillanatra akár Londonban képzelhettem volna magamat. Nehogy azt mondja valaki, hogy csupa csöcselék lepte el az utcákat. Nem, az igazat, érdekes látvány megállította önöket uraim s az ablakokhoz csalta önöket hölgyeim, mindnyájukat, a kik elől Nagy Imre a minap megszökött, a miből mindenki elgondolhatja, hogy a két spectaculum közül melyiknek volt nagyobb publicuma, kívánt ha még az is eszünkbe jut, hogy — az egyikért fizetni sem kellett.

Itt az összefüggés drága polgártársak. Abban van az összefüggés, hogy a városunkban létesülő nagy intézményeknek nagy változásokat kell magok után vonniok a debreczeni közfelfogásban a debreczeni emberek izlésében.

Nem ér az a sajtó egy hajító fát, mely az igazságot csak másnak tudja megmondani a maga közönsége előtt pedig bölcse hallgatásba merül, vagy akárhányszor az „ösi erények“ hízogó emlegetésével dédelgeti az ösi hibákat. Azért csak mondjuk ki bátorsággal, hogy az a sokszor fenn hirdetett debreczeni izlés, még nagyon sok finomításra vár, hogy az ősi mozdulatlanágban a felettünk haladó idő kemény, kissé durva réteget hagyott rajtunk, a meiyet végre le kell hányunk magunkról, ha azt akarjuk, hogy az egünkön most már vigan kisütött nap teremő melege egész áldásával hozzánk férközhessék.

Mert lehetséges-e, természetes-e, hogy itt nagyvárosi intézmények egész sora létesíttessék, s ezek környezete egy igazi vidéki kis város maradjon, falusi izléssel, pusztai szokásokkal? Rossz nyelvek azt beszélték nekünk, mikor a februáriusi nagy küldöttséggel Pesten jártunk, hogy a királyi táblai bírák félnek ide jönni.

A debreczeni erkölcsök épségét mindenkor méltán dicsérte mindenki. De az erkölcsök ridegségének maga után kell-e vonnia az izlés ridegségét is? Puritán erkölcsök az izlés finomulásával talán össze nem térhetnek? Kizárja-e vajjon egyik a másikat, vagy talán az utóbbi az előbbinek becset csak annál szebben fogja megvilágítani?

Itt az ideje, hogy mindent megtegyünk, a mi az igazi városi izlés kifejlesztését Debreczenben előmozdítja. Erre nem elegendők azon különböző egyletek és testületek, a melyek mindannyian különböző társadalmi köröket igyekeznek egyenlen. Erre olyan egyesület kell, a mely az összes debreczeni társadalom valamennyi művelt osztályát körébe tudja vonni, hogy aztán igazi belső műveltséget tudjon megteremtteni

mindenütt, a hol a műveltségnek eddig csak külső formáit ösmerték.

Ez a feladat a holnap megalakuló Csokonai-körnek jutott. A Csokonai-kör fogja Debreczent igazi városná tenni. Ez fogja a mi vad izlést megselezíteni. Ez fogja vérünkbe oltani annak szükségét, hogy inkább fizessünk, ha Nagy Imre Hamletjét láthatjuk, mint az utcai ingyenes látványosságokban gyönyörködünk. A Csokonai-kör fogja Debreczen sajtóját olvasottá tenni, ez fogja a sajtó nemes törekvéseit diadalra segíteni. A Csokonai-kör fog mozogni és mozdítani mindenütt és mindent; a hol az emberek nehezen akarnak megmozdulni. És soha nem pihenő munkájának erős csáknával a Csokonai-kör le fogja hántani a debreczeni földet borító vastag réteget, hogy a nap melege áradjon szét benne, s fakassza életre a haladásnak benne csirázó magvait!

Nagy nap lesz a holnapi. Megindul a pigra massa! B. S.

Belföldi hírek. A decentralizált táblák bírei lezámát a képviselőház igazságszolgálati bizottsága emelte, s 233 helyett 245-ben állapította meg. — Karolyi Tibor gróf bejött a történelmi társulat alapítója közé. — Simon Ferencz, papai kamaras, budapesti városi újbéanos meghalt. — Meanyiter az Ujépelet. Az Ujépelet becsületét már elkezdték. A törvények kiküldöttéi az épületek és a telek értékeit a lebontható munkálatok költségének levonásával 2,175,000 fortra becsülték. — Uj törvényeszeki elnök. A király dr. Vasdény Géza kuriai segédtanácsjegyző, a szabadkai törvényeszekhez elnökke nevezte ki. — Nőegyletemi haligatók. A budapesti egyesütemek több nő-haligatója van. A hölgyek engedélyt nyertek, hogy több tanár előadását hallgathassák s szorgalmasan el is járnak dr. Pauer Imre és Beotny Zsolt előadásaira. — A szerb egyházi kongresszus. Nikolics Fedor br. csutortókon nyitotta meg. — A gorognyevi törvényjavaslat gyorsan átment az első illetékes megvitatas stadiumán: a képviselőház közoktatási bizottsága elfogadta. Végzett vele egyetelen ülésen s nem is volt ellene csak egy szavazat: a Kovacs Alberté, a ki kúlvonulmányt is adott be. — A királyi palota ujjaépítése. Az idén hozzáfogtak az új kir. palota kiegészítéséhez. Az alapozási munkálatok 4 esztendőig fognak tartani. — A képviselőház igazságszolgálati bizottsága tegnap befejezte a kir. tábla decent-

ralizációjáról szóló törvényjavaslat részletes tárgyalását. — Halálozás. Denkó Imre kir. tanácsos, a kassai jogakadémia nyug. igazgatója, 73 éves korában elhunyt.

Külföldi hírek. Megbant szocializmus. A német államminiszterium elhatározta, hogy a szocialista törvényt visszavonja. Herfurth miniszter ily értelmű emlékiratot nyújtott át a császárnak. — A lengyelek ellen. Dél-oroszország orosz földbirtokosai befolyásos pánszavók támogatásával társulatot akarnak szervezni annak előesére, hogy a lengyel kezekben levő földeket lassankint megvegyék és azokat parcellákként orthodox nagy-orosz telepitvényeseknek jutányosan átadják. — Megrendítő katasztrófa történt a mexikói Guadalarában. Egy bika- viadal alkalmával bedőlt az amfiteátrum s a munkások ezreit maga alá temette. Több száz ember életét vesztette. — Öt nővér öngyilkossága. Lembergben az öt Dornowierow nővér öngyilkosságot követett el, mivel tudomásukra jutott, hogy őket egy napvilágra jött nihilista összeesküvés részesége miatt rövid időn elfogják. A legifjabb 19, a legöregebb 32 éves volt. Halálukat megelőzőleg levelezesüket és összes irományaikat megsemmisítették. Az esemény óriási feltűnést keltett. — Mária Valéria főhercegnő Homburgban meglátogatta Frigyes császár özvegyét. — Ferencz József király május első napjában látogatást fog tenni a potsdami császári udvarnál. — A delegációk a június 6-ára fogják összehívni. Taafé miniszterelnök tudatta azt több osztrák képviselővel. — Elmentengerés. Ferencz József ő felsége Henrik porosz herceget az osztrák-magyar hadi tengereszet ellentengernagyává nevezte ki. — Carnot és Napoleon. A „Figaro“ Napoleon hercegnek Carnot elnökhöz intézett levelet közli, a melyben a herceg eles kifejezésekkel tiltakozik az ellen, hogy Carnot meglátogatta Korzikában Napoleont születési hazát. — Az olasz trónörökös vasuti balesete. A czári vonat, a mely az olasz trónörökösöt a Kaukázusból Európába hozza, kiskilott. A trónörökös és kísérte szerencsésesen menekültek és néhány óra múlva folytathatták utjukat. — Földrengés. New-Yorkból sürgönyözök, hogy San-Franciscóban és Mayfieldben erős földrengés volt. Mayfieldben a vasuti hid az oszlopok súlyedése miatt használhatatlanná vált s több helyt a talaj is besüppedt.

Vidék.

(Levelezés)

A közlő tisztújításhoz.

H. Madház, apr. 24.

Mentül közelebb jön az idő, mely ujalog dönteni fog a hajdu-városok jövője felett — annál erütemben kell lenni a választó polgároknak azon tudatnak, mely egyének tiszteljen meg

— És még is elekt, mégis én vagyok az eltasztott, az elfeledett és zárva tartott Szentgyörgyi grófné, kiről fára nem tudja, hogy el.

Julia felettébb elrémülve bálmul rá néhány percig, aztán felkiáltott.

— Isteneim és én mindent elbeszéltem önnek! — S kezeivel befedte mélyen piruló arcát.

Azon örvendek edes leánykám, — szolt kegyteljesen a grófné — jer bekelemre itt van helyed, szabadító kis szeltem! — En fogom tudni, miképen engeszteljük ki atyádat; oh ó ismer engem! Anyádat szerettem egykor, mivel kedves leány volt.

Es Juliat magához ölelé, ki zokogva sirt.

A grófné simogatta szép fejet, és kérte, most már beszéljen el neki mindent, hol látta fiat legelőször és miképen szerettek meg egymást: legyen bizalmas mint előbb.

Julia szerényen adá elé egy a mint történt: s a grófné nagyon figyelt.

Mártha ez alatt ott kúna a legizletes ebéd készítésével szorgoskodott.

XXXIII.

M... város indóházához megérkezett egy szép reggel a gyorsvonat s Odón gróf Markayval kilépett belőle. Egy kis reggeli vettek magokhoz, aztán az indóház előtt soraköz berkocsik közé mentek, hogy egyet fogadjanak, mely őket azonnai Györgyfalva felé vihess.

— Nézzé, nézzé orvos, amott jön kocsin az esperes, — szolt Odón és valóban úgy volt.

A vonat már elindult s az esperes kétségbeesve bálmul utána; nem vette észre sem az orvost sem Odón grófit, kik ott kö-

A „DEBRECZENI“ TÁRSÁJA.

GYERMEKKOROM ÁBRÁNDJA.

Gyermekkorom ábrándja, visszajöttél! Pedig, hogy eltemettelek! És menyi köny hullott a sirra, A melybe lelkem rejte sirva: — Ne lassanak irtgy szemek!

Most újra itt vagy; érzem, úgy hevülök — Az élet második felén!... Im, ifjúságom újra életem, Gazdag vagyok hit- és reményben, Kecsegtetőn mely íat felelem.

Híztek, mint egykor, boldogabb jövőben; S úgy vagyok érte kűzdeni! Unott az élet lágy folyása, Merész remények kéje rázza Valómat, — és ez isteni!

Rózsás lugas, mit szende búvkörével A músa árnya szeg körül; Megittasított édes álom: Lantpengetés az ideálom — Pilláimon meleg köny ül.

Gyermekkorom ábrándja, visszajöttél: Ne hagyj felutón újra el! Az eszme forr; szorongva érzem: Ha czélt nem érnek, és egészen, — Hogy megszakadna e kebel!

„A VADORZÓK.“

(Vigjáték 4 felvonásban. Németből fordította: Feste-tich Andor. A debreczeni először adatik ma este.)

Egy kis mulatságra szánt, minden nagyobb igény nélkül való, ugynevezett „Schwank“-féle vig darab, a melynek magyát alig lehetne úgy kihámozni, hogy megfogható legyen, s komikusum csupán a főnök helyzetéből, de tegyük mindjárt hozzá: ügyesen kidöntöl és egymásba rott helyzetekből fakad.

A Vadorzóknak különben a német Gen-mithlichkeit mellett taláink egy kis franczia esprit-t is, a mi több helyen megcsillan nemcsak a pörgő dialektusokban, de a helyzetek leleményességében is.

A darab meséje a következő: Osztendebé megerkezik egy vig cimborákból álló társaság: Sorau, Thürmer és Knöpfe urak. Ezek a „vadorzók“, azért, mert szeretnek a tilosban halászni, mások feleségeit, leányait elcsáítani. Sorau a vezetőjük, telegesétől elvált, éppen azért, mert feleséges korában is vig életet élt. Van egy leánya is, Emmy, de azt az anyja tartja magánál. A veletlen, vagyis a vigjátékíró úgy hozza magával, hogy Sorau volt felesége és leánya is éppen ott vannak akkor Osztendebé. Találkoznak. Az asszony már regóta azt állentette volt férjének, hogy ő másodsor is férjhez ment, csak hogy ez reá se gondoljon többet, nehogy leányuk valaha apját meglátva, rossz példát lásson. Az asszony mindenképen el akarja távolítani volt férjét Osztendeből, kiváltképpen azért is, mert félt, hogy kisló a turpissága, tudniillik, hogy nem ment férjhez. De Sorau, a férj, egyfelől mindenképen látni szeretné leányát, másfelől pedig látva, még mindig szép, volt feleségét, régi vonzalmakarattalul is megújul, főképpen pedig azért, mert az egyik vig cimborá, Thürmer, éppen

az ő leányán akarja a vadorzás mesterségét gyakorolnani.

A leány beleszeret Thürmerbe s ebből gyors egymásutánban fejlődnek a mulatságos jelenetek, míg végre, midőn a leányt anyja egy közfész, kartyas fiatal himpeilerhez akarja feleségül adni, apa és leány megismerkednek. Az apa megakarja leányát szoktetni a mar másnapra kitűzött eljegyzés elől, de a sötétben a leány az imádójával, Thürmerrel szökik meg, a miből az következik, hogy miután „kompromittálva“ van, hozza kell adni Thürmerhez. Ezen Sorau es volt felesége is kibekülnék és újra egybekelnek.

Az elősorolt szereplőkön kívül meg egy comó eleterevaló alak mozog a vigjáték keretében, még pedig neucsak egy belekeverve, hanem a darab menetére szükséges befolyást gyakorolva, ilyenek: Schadenbeck, Leugsfeld asszony, Brown angol ur, Paumann báró stb.

Az udonság igen érdekesnek igerkezik, s csak sajnálnunk lehet, hogy a színdény végén került rá a sor!

A lelkes leánya.

— Regény. — Irta V. Gaál Karolina. (Folytatás.)

— Ön? Ijedve kérdé Julia. — Én igen; és lelkemnek egyetlen egy forró vágya az ifjú gróf mielőbbi láthatása, hogy őt karjaimba zárhassam, melyekből 4 éves korában kiragadta egyetlen apja, mert eu az Odón a nyja vagyok! — szolt könnyezve a grófné.

— Mindenható isten! — kiáltá Julia — hisz a grófné siremléke ott áll a györgyfalvi temetőben.

majd bizalmával, kikre bizza az adminisztráció jövőjét.

Beleuna a rusztikálás nehéz munkájába, az istenáldotta barázdák mellől, irászatlanhoz úgy, gondolkodtam Hadház város jövőjéről és is. S ha nem lennének alkalmatlan, általánosságban a hadháziaknak elmondának egy pár észrevétel.

Felfogásom szerint két nézőpont az, melyet szem előtt kell tartani a közelgő tisztújításoknál.

Egyik, a választandóknál elengedhetetlenül szükséges intelligencia; a másik, hogy se ne lettek legyenek, se ma ne legyenek hűvei a megbukott Tisza rendszernek a tisztújításnál pályázó férfiak!

Ami az első illeti, azt hiszem abban mindenki egyetért velem, — megkivántható intelligencia nélkül hivatalnok senki nem lehet.

A másik dologra nézve, lehetnek olyanok, kik szűk látókört tulajdonítanak e sorok írójának. Pedig mi erre igen nagy súlyt fektetünk.

A hivatal tekintélye, a moralitás, önállóság, hűség, annyira másod-rendű dolgokká süllyedtek alá a Tisza-aera alatt, hogy annak horderejét csak úgy vagyunk képesek kellőleg mérlegelni, ha számot vetünk a lelkiosmeretlenséggel, léhasággal, szokásban, gondolkodásban, tettekben nyilvánuló felületességgel, a mindenfelé jelentkező bünsűzettel, — mik 15 év alatt gombamódra termettek az egész országban! Nos, mi egyesekre nem, hanem a bukott Tisza-rendszer alatt szolgáló és csak annak tekintélyeért élő egyetemleges szolgálóakra értjük ezt s bátran kimerjük mondani, hogy az ő agyuk, szívük meg van mélyezve s az ilyenektől szabadulni kötelességünk. Ezért kívánom én a hadháziak b. figyelmét felhívni azon körülményre, hogy a tisztújításnál kiváló figyelmet kell fordítani a választandók politikai múltjára.

Azt hiszem, nem sokat csalódom, ha azt állítom, miszerint a városi tisztújítások meggyökös, tehát nálunk is, július közepére elrendelhetnek. Tehát alig két hó választ el bennünket ezen időtől.

Itt nálunk Hadháza ma még erős lábón áll a függetlenségi párt. De fájdalom ennek kebelében is vannak napraforgóvirág jellemű emberek. Kell tehát, hogy tisztán lássanak azok, kik a választásoknál döntő befolyást gyakorolnak. Kik barmikor, bármilyen körülmények között esbehatások alatt jelet adták a csuszás-mászásnak, a hatalommal kacérkodásnak: ők sohasem voltak s nem is lesznek egészen a mieink; tölük szabadulni kell. Vagyon, születés, alattomos utakon elszédítése az embereknek, szájkösdés: mind előkerülnek itt nálunk is majd a választások alatt: állítsuk szembe ezekkel a becsületességet, nyílt homlokot, önállóságot, munkakedvet, képességet, s az elveinkhez való hűséget: ezek legyenek a posztulatumok, miket azoktól megkövetelünk, kikre szavazni fogunk.

Mindenesetre az, hogy ma már körültekintő legyünk: legelső feladat! Ha mi nem teszünk saját érdekünkben, tesz más a mi ellenünkre.

Tudomásom van róla, hogy némi paktálás már megindult a következő tisztújításra vonatkozólag nálunk.

Ma meg e dolognak részletezésébe nem bocsátkozom. Am figyelemmel kísérerem további fejlődését s ha szűkeget látom, nyíltan elmondom e dolog felől is gondolataimat; ha kell ostorkeppen, ha kell jó barátul. Ma csak

zel álltak s hallották a kocsisához intézett szavakat:

— Lassa kend Máté, mondtam ne essen kend oly sokáig, ott van ai, elment a vonat, melyen tovább kellett volna utaznom. Teremtő istenem, most mar delutánig kell itt várnom!

— Hát hisz akkor is jó lesz az indulás! — morgá Máté.

— Érti is kend azt, miért kell sietnem hallja-e! Leányomat nagy szerencsétlenség érte, azt taviraotta nőverem ezélt négy nappal; én Pesten jartam s csak az este vettem tudomásul a borzasztó hírt. Minden perc kétségbeesztő nekem.

— Oh jóságos isten, ez már rettenő dolog! — soppakodék a kocsis — hat már most csak várni kell meg is.

— Hajtson kend a házamhoz, legalább ott megpihenek es a delutáni vonatall utazom el; ugy is már négy napja mult. Oh, oh!

Az öreg esperes felette halvány volt a rémület miatt, vajon mi baj érthette leányát, ki nélkül csak keserűség volt élete, mióta körülte nem hallá őt csevegni kedves szavaival.

— Jó napot esperes ur, üdvözlé őt Márkay, míg Odón kisse tovább maradt remény es teleim közt varva, mit fog hallani Julia apjától.

— Ah ön itt van orvos ur! Hát hisz azt gondolom Györgyalvára érkezett ön is a gróffal!

— A gróffal? — kérdé ez — meyllyikkel? — Hát Armin gróffal, istenem, nem tudná ön? — Armin gróffal? — Amultán kérdé Márkay.

— Hisz tegnap hozták az öreg gróf ő

anyait mondok, hogy az a veszedelmes nézetáramlás, mely legujabban kezdett lábrakapni városunkban a rendezett tanácsot illetőleg: tegye óvatossá a józanabb választókat. Nem kell hinni, hogy bárki is, ha megéri a sült-galambot, azonnal tányerünk is kerülne. Ez csak mézes madzag, melyet a ezért látóknak némelyik az emberek szá-ján végig húzai, hogy a helyzete t kizsákmányolja, magát föl-tolja, érdekeit kizsebelje, meg-lepésedjék.

S aztán tovább áll szebb hazát keresni. A választás öröje ilyen szemetet is hoz magával a fölszínre.

Még egyet! Vártam red soká, hogy majd csak akad valaki H. Bözörmenytől, aki a márcz. 30 an tartott közgyűlésen mondot polgármesteri nyegleségre — megfelel. Hat a bözörmenyi testvérek a hivatal időben tett polgármesteri szöveget zsebre akarják vágni? Kár megfosztani az olvasó közönséget egy jó izu kacsajától.

Vagy nem érzik abban a nyilatkozatban azt az üres péffeszkedést, melynél csak az éremlyöb, hogy meg ma is terheli a bözörmenyiek gyomrát? Hiszen — Bismarkot kivéve — a kontinensen nem volt még nagyobb autokrata Tiszánál es mégis az ilyen haugot nem mert használni soha az országgyűlésen! Mennyi bohóság, a zsiros parancsolta méltómó őrzése góg, az állás parancsolta méltóságnak, mily arcuzal verése, van abban a szöveg „halálomig“ szinte szerette volna — rámondani az ember: debussist prídem! Kinek nevénel, habár egy perczre is, megáll a tör-ténétirő, — annak ajkán az ilyen beszéd a nagyság kifolyása, az olyan kérezt életkezel mint polgármester ur, vastag értetlenség; korszakalkotóktól halani — a nagyság iránti hódolatot szüli keblünkben; a jelen hasznán, szemetén tengődőktől halani szanalmas dolog, hősök ajkán — a legmagasabb gyönyör, mit az élet halandónak megenged, egy eszkimó ajkán nyavalygás!

Ha egiz érne a polgármester ur érdeme, akkor is hiányzik belőle a polgárok legna-gyobb erénye: — a szerénység. Hol pedig ez nincs, meg van egy más kinöves: a zsak-tokság.

Felteszszük bözörmenyi testvéreinkről, hogy az ilyen embert egyszerű s mind-enkorra holtuak nyilvánítják!

Ha meg az ilyen nyilatkozat után is el-het valaki, mint a közügyek intézésében szá-mottevő: akkor meg most is felkísért az a 15 év óta uralkodó rossz szellem ott Bözör-menyben! Pedig hála istennek, ezt ma már országsszerte tagadják!

Van mód, eszköz elég, melynek segélye-vel, az ilyen embertől meglehet szabadulni! — Jól meglássák testvéreink, hogy el ne es-senek!

Isten velünk! r. l.

HELVI HIREK

* Nepszedés. Ápril hó 13-tól ápril hó 19-ig született városunkban: I Reformá-tus: törvényes 7 fiu, 4 leány, együtt: 11. Halvasz. I fiu. Egybekelt 3 pár. II. E v a n-gélikus: törvényes 1 leány. Egybekelt 1 pár. III. Róm. k a t h o l i k u s: törvényes 3 fiu, 2 leány, törvénytelen 2 leány, együtt: 7. IV. Z s i d ó: törvényes 1 fiu. Elveszül-tek összes száma: 20, melyet ha egybeve-tük az elhurtyak számával (24), az apadás = 4.

*) Nem vágta zsebre, mert — mint lapunk mult számból is látható — jelentést tettek a dologról az alapítványi hivatalnál. S z e r k.

méltóságát Györgyalvára: Sziklay hívták érte az uton kísérem. Bécsből Györgyalvára kívánkozott: ott akar meghalni, ugy mondta nekem Gábor, de meg se gondoltam, hogy ön nincs vele.

Márkay felettebb eibámult ezeket hallva. — Atyam Györgyalván? — kiáltá Odón, s üdvözlé a kocsirol leszálló esperes urat.

— Nagyságod is itt? — szótagoló meg-lepetve az esperes — tehát el? — Élek — felelt ő — megrázza az esperes kezét. Tehát atyám Györgyalvára vitette magát?

— És Sziklay ejjel-nappal mellette van, mondják, hogy teljesen visszatért tiszta elme-je es szünetlen sürgeti cseledeit, hogy hívják nozzá Odón gróft!

— Eagem? — kérdé ő örvendve. — Out igen, de a cseledege nem hiszi, hogy ön életben volna; az a hire, hogy Pa-risba mezt Sziklay Vilmossal újabb párbajt vivni s ott meghalt. Hála istennek, hogy nem ugy van!

— Sietnünk kell Györgyalvára — monda Márkay. — De felelkezhetik ön kerdezni Juliát es anyámat! — Szólt halikán Márkaynak.

Ez homlokára teve kezét es feleit! Lel-kekre mondom, Armin gróf miatt eifeledem meg letemet is. De hát tisztelőndő ur hová is akart utazni, — kérdé etől — leányához, a mint előbb a kocsisnak beszélte?

— Ugy van! — sohajtá az esperes egy-szerre busan. — Nem tudom mi érthette őt. Taviratót küldtek, hogy siessék oda.

— E szerint hova lettek ők? — meg-döbbenve kérdé Odón. — Oh, ha csalód-mánk!

— Az nem lehet, — szólt Márkay es az esperest felkerte, engedje meg, hogy iteni

* Igazságügyi palota. Komlóssy Arthur urak lapunk mult számban hozott ily czi-mű cikkére vonatkozólag hosszabb választóttunk, mely kifejté, hogy Debreczen város — a február hatodikán tartott közgyűlés k i f o l y á s á b ó l — komolyan foglalkozik az igazságügyi palota létesítésével s a városi nagy kölcsonnel az igazságügyi pa-lota költsége is kombinációba vétetett. A tel-jesen tárgyalagos czikket — térszűke miatt — csak lapunk jövő számban közölhetjük.

* A Csokonai-kör, melynek nagy fontos-ságát es életrevalóságát a debr. társadalom annyira értékzi, hogy még most is tömegesen iratkoznak be a kör tagjai közé, holnap d. e. 11 órakor tartja alakuló közgyűlést a város-háza nagytermében. A kik még eddig be nem iratkoztak, a holnapi alakuló közgyűlésen is beiratkozhatnak s szavazati joggal bírnak. Holnap megválasztatik a tisztikar is, melyre nézve meg vannak téve a kombinációk s azt hisszük, hogy minden választás egyhangu lesz. A közgyűlésre a következő meghívó bocsátott ki:

„Czimzettet a „C s o k o n a i k ö r“ fo-lyó április hó 27-én, vasárnap d. e. 11 óra-ko-r a varosháza nagytanácsstermében tartandó alakuló közgyűlésre tisztelettel meghívja Debreczen, 1890. ápril 10. a szervező bizottság.“

A „C s o k o n a i k ö r“ tagjai köz-zé Dr. Bakonyi Samu ivén újabban beiratkoz-tak: Dr. Nagy Kálmán, Dr. Cinyi István, Szilágyi Imre, Balogh Zsigmond, Molcsányi János, Dr. Orvos Lajos, Simonffy István, Dr. Szekeley Miklós, Dr. Moskovicz Jenő ügyvédek. Erdélyi Adolf vállalkozó, Darvas Izidor bizt. titkár, Kende Ignác mérnök es Benke István bizt. titkár, mindannyian rendes tagokul.

* Vártesi Arnold ur tiszteletére holnap este — mint már irtuk — fáklyás-zene, azután pedig a „Bika“ szálloda földszinti éttermében társas-vacsora lesz. A társas-vacsorára meg-hívők nem bocsátatnak ki, résztvehet abban a nagynevű irónak minden tisztelője. Étkézes étlap szeriat.

* Ovaczió. Szép elismerésben részesítet-tek ma dében a kereskedő társulat tagjai Fischer Nándor György urat, az osztrak magyar bank debr. főkejának nyugalmazott igazgatóját. Művészi kiviteül, elismerő iratot tartalmazó albumot es egy értékes aranyórát nyújtottak át neki. Az emléktárgyak átadása a Fischer Nándor ur lakásán történt s a kereskedő társulat nevében Zádor Lajos társulati elnök meleg szavakkal üdvözölte az ünnepelet, mire az megbotoltan választ. Ma este 9 órakor a „Bika“-szálloda disztermében társas vacsora lesz a Fischer Nándor ur tisz-teletére.

* Egyház. A debreczeni ev. ref. egyház tanácsstermében 1890 évi ápril hó 27-ik nap-jan d. e. 10 órakor közgyűlés tartatik. Tárty: folyó ügyek.

* A husárok drágulása. A helybeli mé-szárosok — a mint értesülünk — egymás közt megállapították, hogy a marhabus arát 48 krra föiemelik. Ezen első rangu eleml czikk megdrágulása felette sújtja a fogyasztó közönséget, melyek egy része — az eddig is elég magas husárok miatt — a marhabus helyett borjuhust kezdett fogyasztani, melynek e miatt szinten fölment az ára. Miután azonban a hus-árok megállapítása rendőri felügyelet alá tar-tozik, azt hisszük, hogy a rendőrségnek is lesz meg ezen dologba beleszóla!

* Sétahangverseny. A „A Margit-fürdő“ megállóhelyek nagy termében holnap d. u. 4 órakor tartandó seta-hangverseny műsora a következő: 1. Huszar-induló, 2. Csapek 2. Nyitány „Zampa“ operából, Heroldtől. 3. „Be-csi cs hangulat“, keringő Zienertől. 4. „Tavaszi dal.“ Bachtól. 5. „Akroama“, Rosenkrancztól. 6. Utolsó finale „Lammermoori Lucia“ operá-ból, Donizettitől. 7. „A szerepi dalnok“, gr. Zichy Gezártól. 8. A szepi moimáré, polka Strodtól. 9. Egyveleg az „Atrikai utazásból“, Suppétól.

* Miniszteri rendelet. Földmívelésügyi m. kir. miniszter valamennyi törvényhatóság-gal. Az alsó ausztriai cs. kir. helytartóságnak folyó évi márczius hó 22 én 11097. sz. a. keit értesítése értelmében a haszon állatok-nak Magyarországból Alsó-Ausztriába való bevitelenek megkönyvitése czéljából az elsőioku politikai hatóságok felhatalmazást nyertek, hogy mindazon esetben, midőn a haszon áll-toknak Magyarországból Alsó-Ausztriába való bevitelére a helytartóság engedélyéhez volt köve (90 számu itteni rendelet 1 pont-ja) a beviteli engedélyt maguk az illető hat-óságok adhassák meg. Ezen beviteli engedélyek azonban csak oly föltételek mellett adhatók, hogy a Magyarországból Alsó-Ausztriába be-vitt haszon állatok, kizárólag csak az illető bevívó saját gazdasági czeljárva használhatók. Továbbá, hogy az állatok szabályszerű mar-ha-levéllé látassanak el, mely marhalevélen iga-zolva legyen az, hogy az állatok járványme-tes közegekéből származtak, es hogy az Alsó-Ausztriába való bevitelre állatorvos által meg-vizsgáltattak, s egészségeseknek találtattak. Az állatok bevitelére rendszeren követelendő vas-uton eszközlendő, s az állatorvos vizsgálat a vasuti állomáson a kirakás előtt fogana-tosítandó, meg akkor is, ha csak egyetlen egy állat kerülne is vizsgálat alá. A „bon-vaio hajtás csak az alsó-ausztriai határsze-li közegekbe engedhető meg, oly feltétel mel-lett, ha az állatok a határ átlépésénél ha-tóságai állatorvos által megvizsgáltattak. A vizsgálatból eredő kölcset a felek viselik. Erről a közönséget tudomásúvá es közhírre tetel végett értesitem. Budapest, 1890. márczius hó 26-án. A miniszter megbízásából: B e r n o l t á k m. k.

* Vertanuk emleke. Az Alföldi es Del-magyarországi kiállítás rendező bizottságuk XVI. osztálya elhatározta, hogy az iparosház disztermében a megye es a kiállításra jelent-kező megyék területén levő mű- es rége-zeti tárgyakból térdijmentesen rendezett osz-

* Szeszélyes idő. Április hónap az idén is teljes mértékben kiérdemelte a „szeszélyes“ felzót. Verőfényes meleg napok váltakoztak hűvös, esős napokkal s az esték többnyire hidegek voltak. Csütörtökön este is oly ala-csony fokra szállott le a hőmérséklet, hogy az esti harmat megjegeedett. Az czejeli fagy-tól, mely már ilyenkor nagy károkat tehet, csak az mentette meg gazdáinkat, hogy nyu-gat felől felhő vonult az egre, mely páráza-tával a hőmérsékletet magasabb fokra emelte.

* Színház. Csütörtökön a „Rip-Rip“ cz. operette, tegnap pedig — leszállított helyárok mellett — gyermek- es népeledásul a „Va-r a z s f á t y o l“ cz. látványosság adatot. Egyik előadás es vonzott valami nagy kö-zönséget, annál nagyobb közönséget lesz a B l a h a L u j z a asszony vendégjátékainak. — Blaha Lujza asszony 4 ízben lép föl egymás-után: holnap, vasárnap, az „I n g y e n é l ő k“-ben, kétfőn a „N á n i“-ban, kedden a „K á d á r l e a n y o k“-ban (ujdonúság) s szerda-n „K i r a l y o g á s“-cz. operettjében. — A gyöngye sikerült színidénynek dícsőges be-fejezése lesz e nagy érdekű vendég-szerelés!

* Hivatalos órák. A debreczeni m. kir. fővámbivatalnál folyó évi május hó 1-től a hivatalos órák reggeli 8 óratól delután 2 óráig tartatnak.

* A magyar nyelv érdekében. Gróf Csáky Albin vallás es közoktatásügyi miniszter, ki a nemet nyelv érdekében kibocsátott rendelete-vel oly népszerűtlenné tette magát, most a magyar nyelv érdekében a következő rende-letet intézte a szamosújvári es a nagyvárad-i gör. kath. püspökökhez: „A magyar nyelv tanításáról szóló 1879. évi XVIII t. cz. 1. §-a világszerte intézkedést az iránt, hogy minden tanítókepezésben, a melyben a tanítás nyelve-m a magyar, a magyar nyelv oly órasza-mal tanítandó, hogy azt es egész tanfolyam-alatt minden tanítójelölt beszédben es írásban elsajájtathassa. — Ugyazaron törvény 6. §-a 1. pontja értelmében az említett tanítókepezé-vel a kepesítő oklevelek csak azon esetben adhatók ki, ha a vizsgálattevő a magyar nyel-vel a törvény értelmében kellően bírja. A törvény ezen határozott követelményeinek da-czára, meg ma is merülnek fel panaszok a miatt, hogy újabban is a nem magyar tan-nyelvű tanítókepezésből kikérülő tanítók é s t a n i t ó n ö k n e m b i r j á k a m a g y a r n y e l v e t a b b a n a m é r t e k b e n, h o g y a z i d e z e t t t ö r v é n y v i l á g s z e r t e n d e z e s e r i n t a z t a n e p i s k o l á b a n s i k e r l e t t t a n i t a t h a t n á k. E z e r t i n d i t t a v a e r z e m m a g a m t (Czímeket) újból felkérni, hogy az idézett törvény mentő tökéletesebb végrehajtása er-dekben intézkedni sziveskedjék, hogy a h-rtóság alatt álló tanítókepezésben a magyar nyelv a törvényben kijelölt czelnek megfelel őrászámban es eredménytel tanitassék es hogy tanítói oklevél csak olya-noknak adassék ki, kik a m a g y a r n y e l v e t b e s z é d b e n e s í r á s b a n o k t a t ó i k e p e s s é g g e l b i r j á k K e l t B u d a p e s t e n, 1890. é v á p r i l i s h ó 10-én. G r. C s á k y s. k.“

* Sétahangverseny. A „A Margit-fürdő“ megállóhelyek nagy termében holnap d. u. 4 órakor tartandó seta-hangverseny műsora a következő: 1. Huszar-induló, 2. Csapek 2. Nyitány „Zampa“ operából, Heroldtől. 3. „Be-csi cs hangulat“, keringő Zienertől. 4. „Tavaszi dal.“ Bachtól. 5. „Akroama“, Rosenkrancztól. 6. Utolsó finale „Lammermoori Lucia“ operá-ból, Donizettitől. 7. „A szerepi dalnok“, gr. Zichy Gezártól. 8. A szepi moimáré, polka Strodtól. 9. Egyveleg az „Atrikai utazásból“, Suppétól.

* Miniszteri rendelet. Földmívelésügyi m. kir. miniszter valamennyi törvényhatóság-gal. Az alsó ausztriai cs. kir. helytartóságnak folyó évi márczius hó 22 én 11097. sz. a. keit értesítése értelmében a haszon állatok-nak Magyarországból Alsó-Ausztriába való bevitelenek megkönyvitése czéljából az elsőioku politikai hatóságok felhatalmazást nyertek, hogy mindazon esetben, midőn a haszon áll-toknak Magyarországból Alsó-Ausztriába való bevitelére a helytartóság engedélyéhez volt köve (90 számu itteni rendelet 1 pont-ja) a beviteli engedélyt maguk az illető hat-óságok adhassák meg. Ezen beviteli engedélyek azonban csak oly föltételek mellett adhatók, hogy a Magyarországból Alsó-Ausztriába be-vitt haszon állatok, kizárólag csak az illető bevívó saját gazdasági czeljárva használhatók. Továbbá, hogy az állatok szabályszerű mar-ha-levéllé látassanak el, mely marhalevélen iga-zolva legyen az, hogy az állatok járványme-tes közegekéből származtak, es hogy az Alsó-Ausztriába való bevitelre állatorvos által meg-vizsgáltattak, s egészségeseknek találtattak. Az állatok bevitelére rendszeren követelendő vas-uton eszközlendő, s az állatorvos vizsgálat a vasuti állomáson a kirakás előtt fogana-tosítandó, meg akkor is, ha csak egyetlen egy állat kerülne is vizsgálat alá. A „bon-vaio hajtás csak az alsó-ausztriai határsze-li közegekbe engedhető meg, oly feltétel mel-lett, ha az állatok a határ átlépésénél ha-tóságai állatorvos által megvizsgáltattak. A vizsgálatból eredő kölcset a felek viselik. Erről a közönséget tudomásúvá es közhírre tetel végett értesitem. Budapest, 1890. márczius hó 26-án. A miniszter megbízásából: B e r n o l t á k m. k.

* Vertanuk emleke. Az Alföldi es Del-magyarországi kiállítás rendező bizottságuk XVI. osztálya elhatározta, hogy az iparosház disztermében a megye es a kiállításra jelent-kező megyék területén levő mű- es rége-zeti tárgyakból térdijmentesen rendezett osz-

tály melle nevesebb... közlő társ... annyival... erre, mi... szobrána... alatt, f. e... zottság... szoborle... nagy mért... országos... közlő alk... kiállítás... végett át... magán gy... egyesülete... arra néz... emléktárg... Tekintete... nevéhez... feyvertén... gye terül... ru emléke... le a nagy... es legfaj... vertanuk... ság, hogy... sületek, u... let lerova... mogatás... egy a kis... nuk szob... özőnlők, ő... összegyűj... szereplő... ismeret... lyei ugy... ságárzu... tekben er... de remé... teljes fe... minden... hivatkoz... förműh... azért a b... mellány... birtokba... lyeket a... lyezetni... május 15... jul. 1-ig... tisztelet... aradi hon... jegző. *

